

زيارت قبور مؤمنين

خاتمه فصل يازدهم، مطلب سوم- در زيارت قبور مؤمنين رضى الله عنهم أجمعين است شيخ ثقه جليل القدر جعفر بن قولويه قمی از عمرو بن عثمان رازی روایت کرده که گفت شنیدم از حضرت ابوالحسن موسی بن جعفر عليه السلام که می فرمود هر که قادر نباشد بر زيارت ما پس زيارت کند صلحاء از مواليان ما را تا نوشته شود برای او ثواب زيارت ما و کسی که قادر نباشد بر صله و نیکی به ما پس صله و نیکی کند با صالحان مواليان ما تا از برای او نوشته شود ثواب صله و نیکی به ما و نیز به سند صحيح روایت کرده از محمد بن احمد بن یحیی الا شعری که گفت من در فید که اسم منزلی است در طريق مگه با علی بن بلال روانه شدیم سر قبر محمد بن اسماعیل بن بزیع پس علی بن بلال برای من گفت که صاحب این قبر برای من روایت کرد از حضرت امام رضا عليه السلام که فرمودند هر که باید به نزد قبر برادر مؤمن خود و دست بر قبر گذارد و هفت مرتبه بخواند سوره آن‌آنکنه را ایمن گردد در روز فزع اکبر یعنی از ترس بزرگ روز قیامت و در روایت دیگر مثل همین را نقل کرده مگر آنکه دارد و رو به قبله کند فقیر گوید این ایمن بودن که حدیث دلالت بر آن دارد ممکن است از برای خواننده باشد چنانچه ظاهر حدیث است و محتمل است که از برای صاحب قبر باشد چنانچه تاءیید می کند آن را حدیثی که بعد از این از سید بن طاووس نقل می شود و نیز در کامل الزیاره به سند معتبر منقول است که عبدالرحمن بن ابی عبدالله به حضرت صادق عليه السلام عرض کرد که چگونه بگذارم دست خود را بر قبور مسلمین پس حضرت بدست خود اشاره به زمین فرمود و دست را بر زمین گذاشت و خود مقابل قبله بودند و نیز به سند صحيح منقول است که عبدالله بن سنان به حضرت صادق عليه السلام عرض کرد که چگونه سلام باید کرد بر اهل قبور فرمود که می گوئی :

السَّلَامُ عَلَى أَهْلِ الدِّيَارِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُسْلِمِينَ أَنْتُمْ لَنَا فَرَطٌ وَنَحْنُ إِنْشَاءُ اللَّهِ بِكُمْ لَا حِقُونَ

واز حضرت امام حسین علیه السلام روایت شده که هر که داخل قبرستان شود و بگوید :

اللَّهُمَّ رَبَّ هَذِهِ الْأَرْوَاحِ الْفَانِيَةِ وَالْأَجْسَادِ الْبَالِيَّةِ وَالْعِظَامِ النَّخْرَةِ

الَّتِي خَرَجَتْ مِنَ الدُّنْيَا وَهِيَ بِكَ مُؤْمِنَةً أَدْخِلْ عَلَيْهِمْ رُوحًا مِنْكَ وَسَلَامًا مِنْكَ

بنویسد حق تعالی از برای او حسنات بعدد خلق از زمان آدم تا قیام قیامت و از حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام منقول است که هر که داخل قبرستان شود و بگوید:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ السَّلَامُ عَلَى أَهْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مِنْ أَهْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

يَا أَهْلَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ بِحَقِّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ كَيْفَ وَجَدْتُمْ

قَوْلَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مِنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَحْقِّقُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

اَغْفِرْ لِمَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاحْشَرْ نَافِ زُمْرَهَ مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدُ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَلِهِ الْأَكْرَامُ

حق سبحانه و تعالیٰ ثواب پنجاه سال عبادت برای او بنویسد و گناه پنجاه ساله را از او و پدر و مادرش
محو گرداند و در روایت دیگر وارد شده که بهتر سخنی که در قبرستان بگوئی چون از آنجا بگذری
آن است که بایستی

وبگوئی :

اللَّهُمَّ وَلَهُمْ مَا تَوَلَّوْا وَاحْشِرْهُمْ مَعَ مَنْ أَحْبَبُوا

وسید بن طاووس در مصباح الزائر گفته که چون قصد کنی زیارت مؤمنین را سزاوار است که روز
پنجشنبه باشد و اگر نه هر وقت که خواستی و کیفیت زیارت ایشان چنین است که رو به قبله کنی و
بگذاری دست خود را بر قبر و بگوئی:

اللَّهُمَّ ارْحَمْ غُرْبَتَهُ وَصِلْ وَحْدَتَهُ وَآنِسَ وَحُشَّتَهُ وَآمِنْ رَوْعَتَهُ

وَاسْكِنْ إِلَيْهِ مِنْ رَحْمَتِكَ رَحْمَةً يُسْتَغْنِي بِهَا عَنْ رَحْمَةِ مَنْ سِوَاكَ وَالْحِقْهُ بِمَنْ كَانَ يَتَوَلَّهُ

پس می خوانی سوره انا آنزلناه را هفت مرتبه و روایت شده در صفت زیارت‌شان و ثواب او حدیث دیگری از فضیل که گفت هر که بخواند سوره انا آنزلناه را هفت مرتبه نزد قبر مؤمنی حق تعالی ملکی بسوی قبر او فرستد که عبادت کند خدا را نزد قبر او و بنویسد حق تعالی از برای میت ثواب این عمل ملک را پس چون از قبرش مبعوث شود به هیچ‌هولی از احوال قیامت نگذرد مگر آنکه حق تعالی بگرداند آن‌هول را از او به سبب آن‌ملک تا خدا او را داخل بهشت گرداند و با هفت مرتبه انا آنزلناه سوره حمد و دو سوره قلْ أَعُوذُ و قلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ و آیه الکرسی را هر یک سه مرتبه بخواند و نیز روایت شده در صفت زیارت آنها روایت دیگری از محمد بن مسلم که گفت به خدمت حضرت صادق علیه السلام عرض کردم که مردگان را زیارت بکنیم فرمود بلی گفتم آیا آنها می دانند که ما به زیارت آنها رفته ایم فرمود بلی قسم به خدا می دانند و شاد می شوند و انس می گیرند به شما عرض کردم که چه بگوئیم وقتی که به زیارت ایشان برویم فرمود

بگو:

اللَّهُمَّ جَافِ الْأَرْضَ عَنْ جُنُوبِهِمْ وَصَاعِدْ إِلَيْكَ أَرْواحَهُمْ وَلَهُمْ مِنْكَ رِضْوَانًا

وَاسْكِنْ إِلَيْهِمْ مِنْ رَحْمَتِكَ مَا تَصِلُّ بِهِ وَحْدَهُمْ وَلَوْنُسُ بِهِ وَحْشَهُمْ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

پس سید فرموده و در وقتی که بوده باشی بین قبرهای مؤمنین بخوان یازده مرتبه قل هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ را و هدیه کن آن را از برای ایشان به تحقیق که روایت شده که حق تعالی به عدد مردگان ثواب می دهد و در کامل زیارت از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که فرمود مردگان را چون پیش از طلوع آفتاب زیارت کنید می شنوند و جواب می دهند شما را و اگر بعد از طلوع آفتاب زیارت کنید می شنوند و جواب نمی دهند و در دعوات راوندی حدیثی مرویست از حضرت رسول صلی الله علیه و آله در کراحت زیارت اموات در شب چنانچه فرمود حضرت به ابی ذر ((ولَا تَرْزُهْمُ أَحْيَانًا بِاللَّيْلِ)) و در مجموعه شیخ شهید از حضرت رسول صلی الله علیه و آله منقول است که هیچکس نمی گوید نزد قبر میتی سه مرتبه

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ أَنْ لَا يَعْذَبَ هَذَا الْمَيْتَ

مگر آنکه خداوند تعالی دور گرداند از او عذاب را در روز قیامت